advokatnævnet

DATO: 07.05.2025 **Sagsnr.2021-4196**

HØJESTERETS DOM
afsagt onsdag den 7. maj 2025

Sag BS-33382/2024-HJR

(1. afdeling)

Advokat A

(advokat Ole Spiermann)

mod

Advokatnævnet

(advokat Martin Simonsen)

I tidligere instans er afsagt dom af Østre Landsrets 3. afdeling den 18. juni 2024 (BS-10998/2022-OLR).

I pådømmelsen har deltaget fem dommere: Jens Peter Christensen, Hanne Schmidt, Lars Hjortnæs, Rikke Foersom og Søren Højgaard Mørup.

Påstande

Appellanten, advokat A, har nedlagt påstand om, at Advokatnævnets kendelse af 4. november 2021 i sag 2021-551 ophæves, subsidiært at sanktionen ændres.

Indstævnte, Advokatnævnet, har påstået stadfæstelse.

Anbringender

Advokat A har supplerende anført navnlig, at der var tale om en ansættelsesretligt funderet undersøgelse, hvor hun vurderede, om dekorumkravet var tilsidesat.

Fremgangsmåden for undersøgelsen fulgte fast praksis i ansættelsesretlige sager. Det er i sådanne sager helt sædvanligt, at der først gives fulde oplysninger i forbindelse med et fysisk møde.

Formuleringerne i procesbeskrivelsen om "krænkende handlinger" i strid med "lovgivningen" blev uddybet med eksempler, herunder chikane og sexchikane. Det var således klart, at advokatundersøgelsen blev gennemført ud fra en korrekt og ubestridt opfattelse af, at seksuel chikane udøvet over for medarbejdere var og er retsstridig i den forstand, at det udgør misligholdelse af ansættelses- kontraktlige forpligtelser.

Siden 1980'erne har talrige domme bekræftet, at seksuel chikane er retsstridig. Mens arbejdsgiver er underlagt formel lovgivning herom, bedømmes medarbejdere – medmindre straffeloven finder anvendelse – efter ansættelseskontrakten og ledsagende retsgrundsætninger, herunder dekorumkravet.

Det fremgik af procesbeskrivelsen, at hendes retlige vurdering ville angå "konsekvenser" og "sanktioner", og at de mulige sanktioner "som udgangspunkt" ville være "ansættelsesretlige". Det var netop "en ansættelsesretlig vurdering af, om der er et grundlag for at opsige relationen", der blev redegjort for under den mundtlige afrapportering.

Ved vurderingen af, om en medarbejder lever op til dekorumkravet, kan for- hold uden for arbejdspladsen såvel som forhold, der ligger mange år tilbage, og som arbejdsgiver ikke tidligere er blevet gjort bekendt med, inddrages. Forældelse kræver lovhjemmel, og der er og var ikke en sådan lovhjemmel i forhold til medarbejdere, dekorum og seksuel chikane. Det er velkendt, at selv disciplinæransvar på det offentlige område ikke forældes. Spørgsmålet om betydningen af, at hændelserne lå mange år tilbage i tiden, var besvaret på mødet den 27. november 2020, hvorfra der forelå et godkendt referat, og dermed allerede forud for den mundtlige afrapportering.

Det er ikke en hvilken som helst fejl fra en advokats side, der anses for tilside- sættelse af god advokatskik, jf. bl.a. UfR 2022.4515 H. Hvis hun har begået en fejl, har den ikke den fornødne grovhed.

Det skal også inddrages, at Advokatnævnets kritik angik en eventuel fejl, som ikke var blevet påtalt af B, at Advokatnævnet sammenblandede brevet af 18. november 2020 med procesbeskrivelsen, og at landsretten fraveg nævnets begrundelse på mindst fem punkter.

Det bør desuden indgå, at tilsidesættelse af sagsbehandlingsregler i ansættelses- retten ikke i sig selv udløser ret til godtgørelse, hvis en opsigelse er saglig. Data- tilsynet (Datarådet) statuerede heller ikke brud på oplysningspligten

alene med henvisning til manglende oplysning om retsgrundlag.

Dertil kommer, at B var repræsenteret ved egen advokat, som ikke angav at være i tvivl i anledning af formuleringer om "krænkende handlinger" og "lovgivningen", at der var tale om en mundtlig afrapportering, og at næppe nogen kunne være i tvivl om den retlige kvalifikation, hvis de indberettede forhold fandtes godtgjort i blot nogen grad.

Hvis det fastslås, at hun har tilsidesat god advokatskik, vil det være udtryk for en fravigelse af tidligere nævnspraksis, og at der derfor ikke bør pålægges en sanktion.

Advokatnævnet har supplerende anført navnlig, at en advokats konklusion til sin klient i en sag af den foreliggende karakter kan have stor betydning for den undersøgte person. Alle involverede parter i en advokatundersøgelse har interesse i, at grundlaget for advokatens konklusioner er så fyldestgørende som muligt. A var derfor forpligtet til at give B relevant mulighed for at varetage sine interesser i forbindelse med advokatundersøgelsen.

Selv uden de indledende tilkendegivelser og løfter i procesbeskrivelsen mv. om en vurdering på et retligt grundlag var hun forpligtet til at give en dækkende redegørelse for retsgrundlaget.

Forholdene lå henholdsvis 19-20 år og 16-17 år tilbage i tid, hvilket rejste væsentlige spørgsmål om passivitet, forældelse og beviskrav. Hun undlod at rede- gøre for de juridiske problemstillinger i den forbindelse.

De oplysninger, som A undlod at give B, var relevante for hans varetagelse af sine interesser.

Det kan ikke lægges til grund, at As vurdering af, at B havde begået sexchikane over for de to anmeldere, var korrekt. Spørgsmålet er også irrelevant for, om hun har overtrådt god advokatskik.

Sagen var ikke en sædvanlig ansættelsesretlig sag som anført af A. Advokat-undersøgelsen angik en metoo-sag om forhold, der lå op mod 20 år tilbage i tid. Derfor kan standarden fra almindelige ansættelsesretlige sager ikke bringes i anvendelse.

Advokatnævnet har ikke misforstået As henvisning til lovgivningen i hendes procesbeskrivelse. Uanset hvad hun selv indlagde i sin brug af denne terminologi, skulle hun under alle omstændigheder have redegjort for retsgrundlaget, hvilket hun undlod. B fik end ikke oplysning om, at der ingen

formel lovgiv- ning var.

Det bestrides endvidere, at "forhold, der efter lovgivningen må anses for en krænkende handling" blev defineret i procesbeskrivelsen som f.eks. chikane og sexchikane. Der er alene tale om en eksemplifikation. En medarbejder kan pådrage sig ansvar og sanktioner i medfør af interne disciplinære bestemmelser i virksomheden, ansættelsesretlige bestemmelser, erstatningsretlige bestemmelser og strafferetlige bestemmelser. Der er et regelgrundlag, og A kan ikke blive ansvarsfri ved at forsøge at ophøje sexchikane til en retlig standard.

Det bestrides, at Advokatnævnet ved sin afgørelse har taget stilling til forhold, der ikke er omfattet af klagen. Der tilkommer Advokatnævnet et skøn ved fastlæggelsen af, hvad der er klaget over. Grundlæggende er der bl.a. klaget over, at A har tilsidesat god advokatskik, fordi hun ikke har givet B rimelig adgang til at varetage sine interesse og har givet ham misvisende signaler om under- søgelsens grundlag og procesform.

Det er ikke relevant for adfærdsbedømmelsen af A, at B var repræsenteret ved advokat, da det ikke udbedrer manglerne ved den mundtlige afrapportering.

Der er ikke grundlag for sanktionslempelse eller -bortfald. Det ville føre til en udhuling af generalklausulen i retsplejelovens § 126.

Højesterets begrundelse og resultat

Sagens baggrund og problemstilling

Advokatnævnet har ved kendelse af 4. november 2021 pålagt advokat A en bøde på 20.000 kr. for at have tilsidesat god advokatskik, jf. retsplejelovens § 126, stk. 1.

[Medieselskabet] havde i efteråret 2020 antaget A til at undersøge og vurdere indberetninger fra ansatte og tidligere ansatte i [medieselskabet] vedrørende krænkende handlinger. [Medieselskabet] besluttede på baggrund af As undersøgelse, at en af de undersøgte personer, B, ikke kunne fortsætte som studievært på programmer produceret af Nordisk Film og vist på [medieselskabet].

B klagede til Advokatnævnet over bl.a., at han ikke havde haft rimelig adgang til at varetage sine interesser i forbindelse med undersøgelsen, herunder at han ikke havde haft tilstrækkelig adgang til kontradiktion, og at A havde givet mis-

visende signaler om undersøgelsens grundlag og procesform.

Advokatnævnet fandt, at A havde tilsidesat god advokatskik i forbindelse med advokatundersøgelsen. Nævnet anførte, at A ved den angivne procesbeskrivelse over for B havde tilkendegivet, at hun efter undersøgelsesforløbets afslutning ville foretage en vurdering af, om der var grundlag for at konkludere, at der var udøvet krænkende handlinger i strid med lovgivningen, *at* hun efter det oplyste ved den mundtlige afrapportering af sin juridiske vurdering på mødet med B den 18. december 2020 ikke på tilstrækkelig måde angav hvilken lovgivning og hvilke bestemmelser, hun vurderede var overtrådt, *at* hun ikke behandlede spørgsmålet om forældelse i relation til den lovgivning, hun vurderede var overtrådt, selv om hun specifikt og skriftligt havde oplyst, at der var indtrådt strafferetlig forældelse, og *at* hun, når hun på vegne af [medieselskabet] påtog sig mundtligt at videreformidle undersøgelsesforløbets vurdering og konklusion, måtte foretage den formidling inden for de rammer, som ved procesbeskrivelsen var kommunikeret til B.

A har indbragt Advokatnævnets kendelse for domstolene.

Domstolsprøvelsen

Efter retsplejelovens § 147 d, stk. 1, kan en advokat, der er blevet pålagt en disciplinær sanktion efter § 147 c, stk. 1, indbringe afgørelsen for retten, der kan stadfæste, ophæve eller ændre afgørelsen. Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen (Folketingstidende 1981-82, tillæg A, lovforslag nr. L 150, sp. 3806), at domstolene kan foretage en udtømmende prøvelse med hensyn til, hvorvidt en advokat har tilsidesat en pligt, herunder handlet i strid med god advokat- skik, jf. retsplejelovens § 126, stk. 1, 1. pkt.

Som sagen foreligger, skal Højesteret alene tage stilling til, om A har tilsidesat god advokatskik ved redegørelsen for sin vurdering til B på mødet den 18. december 2020.

Retsplejelovens § 126 om god advokatskik
Ifølge retsplejelovens § 126, stk. 1, 1. pkt., skal en advokat udvise en adfærd, der stemmer med god advokatskik.

Højesteret finder, at en advokat, der udfører en advokatundersøgelse, skal sikre de personer, der inddrages i undersøgelsen, rimelig mulighed for at varetage deres interesser, jf. herved også artikel 53 i de nugældende advokatetiske regler.

I forbindelse med en advokatundersøgelse som den foreliggende, der rettes mod enkeltpersoners adfærd, skal den, der bliver undersøgt, som udgangs- punkt

gives adgang til indsigt i advokatens oplysninger om den pågældende. Det må i alle tilfælde kræves, at den, der bliver undersøgt, forud for advokatens afrapportering til opdragsgiveren får at vide, hvilke konkrete handlinger advokaten mener, at den pågældende har foretaget, og hvilke regler advokaten i givet fald mener herved er overtrådt og hvorfor. Dette er da også senest fastslået i Advokatrådets vejledning fra 2022 om advokatundersøgelser, jf. vejledningens afsnit 7 om berørtes og involveredes rettigheder og afsnit 8 om konklusioner, afrapportering og offentliggørelse.

Den konkrete sag

Den 18. november 2020 skrev advokat A til B, at hun i forbindelse med advokat-undersøgelsen havde modtaget henvendelser om to episoder, som vedrørteham, og hun inviterede ham til et interview. Det fremgår af brevet, at hun ville vurdere, om der var grundlag for at konkludere, at der var udøvet ”krænkende handlinger i strid med lovgivningen.” Det fremgår også, at [medieselskabet] herefter på den baggrund ville vurdere, om der eventuelt var grundlag for et videre forløb. Den 20. november 2020 oplyste hun efter anmodning fra B og hans advokat, at den ene episode vedrørte ”et seksuelt overgreb (med fysisk kontakt)” i 2001, og at den anden episode angik "uønskede befamlinger og kys" og opfordringer til seksuelt samvær i 2003. Interviewet blev gennemført den 27. november 2020.

Den 18. december 2020 blev der holdt et Teams-møde, hvor A og indholds-direktør hos [medieselskabet], C, gav B og hans advokat en redegørelse for As vurdering og for [medieselskabets] beslutning om, at han ikke kunne fortsætte som studieværт. B lydoptog mødet.

Det fremgår af en transskription af lydoptagelsen, at A oplyste B om, at hun vurderede, at ”der i forbindelse med A1 og A2’s besøg i din lejlighed i henholdsvis 2001 og 2003 … overvejende sandsynligt har været udvist en adfærd fra din side, der må karakteriseres som sexchikane.”

For så vidt angår episoden i 2001 oplyste A, at hun lagde til grund, at der havde fundet et samleje sted mellem B og en kvindelig praktikant på [medieselskabet] (A1), at der var ”foregået noget, som hun i hvert fald har oplevet som krænkende,” og at A1 var blevet ”udsat … for en uønsket fysisk seksuel handling. At hun i den situation … føler sig presset til at have sex med B.”

For så vidt angår episoden i 2003 oplyste A, at hun lagde til grund, at der var ”foregået noget”, som en kvindelig praktikant på [medieselskabet] (A2) havde ”opfattet som krænkende og som har været …. uønsket seksuel opmærksomhed.”

Det, der var foregået, kunne ifølge A beskrives som sexchikane. Hun henviste ikke til lovbestemmelser, men anførte, at der efter "den retspraksis, der var dengang, … ville … have været et sagligt opsigelsesgrundlag." Hun vurderede endvidere, at der også i 2020 var et sagligt opsigelsesgrundlag.

Højesteret finder, at A ikke redegjorde tilstrækkeligt for, hvilke konkrete handlinger hun lagde til grund, at B havde foretaget, og for, på hvilket grundlag hun fandt, at det med henvisning til hans handlinger ville være sagligt begrundet i 2020 at afskedige ham. Hun sikrede dermed ikke, at B fik rimelig mulighed for at varetage sine interesser.

Højesteret tiltræder på denne baggrund Advokatnævnets vurdering, hvorefter A har tilsidesat god advokatskik.

Højesteret finder ikke grundlag for at tilsidesætte Advokatnævnets sanktionsfastsættelse.

Højesteret stadfæster herefter dommen.

T H I K E N D E S F O R R E T :

Landsrettens dom stadfæstes.

I sagsomkostninger for Højesteret skal A betale 50.000 kr. til Advokatnævnet.

Det idømte sagsomkostningsbeløb skal betales inden 14 dage efter denne højesteretsdoms afsigelse og forrentes efter rentelovens § 8 a.